

T

SPECIAAL BEWEGINGS- ONDERWIJS IN HET LAND VAN MAC DONALD'S

Het is soms zeer leerzaam om over de landsgrenzen heen te kijken. Hoe gaan ze in Amerika bijvoorbeeld om met leerlingen die speciaal onderwijs nodig hebben? Een stage op een school in Washington levert een leerzame ervaring op.

Door: Marloes Aarsman en Mark Reijling

Dinsdag 7 november 2006 was het dan zo ver. Ik zat eindelijk in het vliegtuig voor een acht uur durende vlucht op weg naar Washington DC, de hoofdstad van de Verenigde Staten. Het heeft wat inspanning en tijd gekost voordat ik eindelijk mijn Amerikaanse visum in bezit had maar dat was zeker de moeite waard. Alle stress die ik tijdens de organisatie van mijn LIO-stage had onderhouden was ik in één klap vergeten.

VERWACHTINGEN

Toen ik de maandag daarop voor de eerste keer naar mijn stageschool reed dacht ik nog in de auto: 'Ik hoop dat deze autorit van een klein uur de moeite waard wordt'. Dat lange autorijden is in de VS heel gewoon, maar voor Nederlandse begrippen toch best ver. Eenmaal aangekomen bij mijn stageschool, en nadat ik de eerste indrukken tot me had genomen, bleek het de rit in de auto zeker waard. Ik had het voor geen goud willen missen!

DE STAGEPLAATS

Ik heb stage gelopen op 'The Lab School of Washington' in DC. Een omschrijving van de school is moeilijk te geven want je gelooft je ogen niet wanneer je op het terrein van de school stapt. De school valt enorm op door het uiterlijk. Op het eerste gezicht lijkt het bijna op een Harry Potter-achtig kasteel. Binnen is het gebouw helemaal aangekleed en versierd door de leerlingen. Het ziet er allemaal sfeervol en bijna feestelijk uit. Aan de gymzaal was echter minder

Versiering van de school gemaakt door de leerlingen

aandacht besteed. Het was een 'gewone' kale ruimte. Jammer! 'The Lab School of Washington' is een privéschool voor kinderen met verschillende soorten leerproblemen. De school heeft ook duidelijk zijn eigen richtlijnen en visie op het onderwijs. Dit zie je dan ook overal in terug. De school wordt geleid door een directrice die vrijwel alle belangrijke beslissingen neemt. Haar aanzien is dan ook hoog. Het verschil met de Nederlandse scholen op het gebied van leerproblemen is dat de leerlingen op deze school wel een normale intelligentie hebben. Zij hebben dyslexie of discalculie en kunnen daardoor niet goed meedraaien in het reguliere Amerikaanse onderwijssysteem. De combinatie SBO (MLK en LOM) komt in Amerika niet voor.

DE BEWEGINGSLESSEN

Iedere dag op het zelfde tijdstip hebben de leerlingen bewegingslessen. In Amerika staat het bewegen over het algemeen hoog aangeschreven. Dit zie je ook terug in het onderwijs. Ik moet zeggen dat ik het aantal mensen met obisitas in verhouding met Nederland reuze mee vond vallen. Er waren in

The Lab School of Washington

De gymzaal

Een klaslokaal op The Lab School

Washington niet extreem veel dikke mensen zoals we vaak meekrijgen van tv.

De bewegingsles duurde 45 minuten. Deze 45 minuten werden ingevuld met Physical Education ofwel PE. PE bestaat voornamelijk uit balsporten en verschillende tikspelen. In het halve jaar dat ik stage heb gelopen ben ik weinig grondvormen van bewegen tegengekomen zoals rollen, duikelen en klimmen. Deze grondvormen van bewegen zijn in Nederland een heel groot en belangrijk onderdeel binnen het bewegingsonderwijs. Ook komt er geen bewegen op muziek voor binnen de PE-lessen.

De lessen worden niet met regelmaat ingedeeld en zie je de begrippen als inleiding, kern en afsluiting niet naar voren komen. Ik vond het niveau van de bewegingslessen op verschillende scholen (zowel privé als publieke scholen) dan ook erg tegenvallen. Ook viel de lage scholing van de bewegingsdocenten op.

De faciliteiten op het gebied van sport op Amerikaanse scholen zijn bijzonder uitgebreid. Vaak hebben scholen hun eigen gymzalen, zwembad, fitnessruimte en buitensportvelden. Het komt ook met regelmaat voor dat een school zijn eigen atletiek- of golfbaan heeft. Dit is in Nederland toch niet voor te stellen. De materialen die aanwezig zijn, zijn ook van zeer goede kwaliteit. Alleen zijn er weer weinig materialen aanwezig voor de algemene grondvormen van bewegen. Een dikke mat, bank, balk of hoepel kom je dan ook bijna niet tegen. Erg jammer.

SPECIALE SCHOLEN IN DE VERENIGDE STATEN

In de VS zijn weinig publieke speciale scholen. Er zijn wel redelijk veel privéscholen die aansluiten bij een bepaalde achterstand of handicap. Het probleem hierbij zijn de extreem hoge kosten aangezien het niet wordt gesubsidieerd door de overheid. We praten hier dan over 20.000 \$ per jaar en dat is niet niks. Voor sommige kosten kan wel subsidie worden aangevraagd. Dit blijkt echter niet gemakkelijk, want er gaan daar een hoop keuringen en papierwerk aan vooraf. Veel ouders zijn daarom ook genoodzaakt om voor een reguliere publieke school te kiezen.

Publieke scholen in de VS zijn verplicht om alle kinderen aan te nemen die zich aanmelden. Ook kinderen met een grote achterstand of handicap worden dus aangenomen. Vaak heb-

ben deze scholen een aparte groep waar alle leerlingen met verschillende achterstanden en handicaps naartoe gaan. Meestal zijn dit maar één of twee klassen. Vaak beginnen deze klassen iets later en stoppen iets eerder dan de reguliere klassen om zo de leerlingen wat meer vrijheid te geven binnen de drukke school. Het is dan ook niet ongewoon als een zwaar autistische jongen naar een publieke school gaat waar ook leerlingen zonder handicap of achterstand op zitten.

Deze kinderen krijgen vaak ook een 'buddy'. Dat is een leerkracht die voortdurend aan hun zijde blijft. Een 'buddy' helpt het kind om zich verder te ontwikkelen, zo goed als dit kan, binnen een reguliere school. Ouders kunnen ook zelf aangeven wanneer zij het nodig vinden om een 'buddy' in te schakelen voor hun kind. De school moet hierbij instemmen en opdraaien voor de kosten, omdat het een publieke school betreft. De kosten kunnen hierdoor erg hoog oplopen.

De leerlingen die in een speciale groep zitten binnen het reguliere onderwijs, blijven niet de hele dag in dezelfde groep. Vaak gaan zij 's ochtends en 's middags naar verschillende reguliere klassen. Hier zitten zij dan tussen de reguliere kinderen samen met hun 'buddy'. Hierdoor maken deze kinderen ook contacten met andere kinderen en raken ze niet geïsoleerd binnen

Een klaslokaal op The Lab School

Het kasteel

hun eigen groep. Het niveau binnen deze reguliere klassen is vaak veel te hoog voor het speciale kind. Het kind krijgt van zijn 'buddy' dan ook vaak andere opdrachten.

Dit heeft natuurlijk ook nadelen. Wanneer de leraar aangeeft dat alle leerlingen stil moeten zijn wordt dit aangenomen en uitgevoerd. Soms krijgt het kind met de handicap deze opmerking niet mee en voeren deze dan ook niet uit. Er komt dan ook een zware last op de schouders van de leerkrachten te liggen waar elke leraar anders mee omgaat. Dit probleem wordt door vele verschillende publieke scholen naar voren gedragen. Veel leraren stellen zich schuchter op en kunnen niet wennen aan de nieuwe situaties.

Het vergt veel geduld en kennis van de leraren en de reguliere leerlingen. Ook blijkt dat de ouders erg veel te zeggen hebben in deze situaties. Wanneer blijkt dat een kind echt niet kan meedraaien in het onderwijssysteem en dat het zijn of haar ontwikkeling alleen maar verslechtert kan de school geen bepalende beslissingen nemen. De ouders hebben vaak het laatste woord. Dit kan tot vervelende situaties leiden.

MIJN ERVARINGEN TIJDENS HET GEVEN VAN BEWEGINGSLESSEN

Het lesgeven in een andere taal vond ik heel erg moeilijk. De begrippen die voor ons zo normaal zijn zoals, koprol en bokspringen zijn in het Engels erg ingewikkeld. Mede doordat je met deze woorden niet vaak in aanraking komt in het dagelijks leven. Een goede voorbereiding is dan ook sterk aan te raden.

Ik vond het niveau van de bewegingslessen lager dan wij dat binnen het speciaal bewegingsonderwijs op de Fontys sport hogeschool aan hebben geleerd. Wij werken duidelijk met inleiding, kern en slot en vinden het belangrijk om de basis- en grondvormen van bewegen aan te leren voordat we met uitgebreidere sport- en spelvormen beginnen. De lessen zijn daardoor beter methodisch opgebouwd en hebben een diepere achterliggende gedachten.

De manier waarop de mensen met elkaar en de kinderen omgaan, spreekt mij wel heel erg aan. Het geduld, de interesse en zorgzaamheid is duidelijk te merken. Deze begrippen zie je ook duidelijk naar voren komen tijdens de lessen.

De leerlingen leren spelenderwijs. Ik ben geen klaslokaal tegengekomen dat niet totaal was omgetoverd tot een kasteel van de middeleeuwen of een piramide uit Egypte. Elke klas heeft een eigen thema. De leerlingen rouleren ook van klas. Net als bij ons op de middelbare school gaan deze leerlingen naar een ander lokaal voor aardrijkskunde en geschiedenis. Verder zijn de docenten ook erg schuchter en voorzichtig in de omgang met kinderen. Dit zal ook te maken hebben met de Amerikaanse mentaliteit in het algemeen. De docenten zijn erg op hun hoede.

Een voorbeeld hiervan is dat de leerlingen niet douchen na het verrichten van bewegingsactiviteiten. De leerlingen sporten in dezelfde kleren waarmee ze in de klas zitten. Dit doordat er te veel ongelukken kunnen gebeuren in de douches en er maar één leraar is die alles in de gaten kan houden. Een mannelijke leerkracht mag ook niet de dames kleedlokalen binnen lopen. Ze nemen dus echt het zekere voor het onzekere maar of dit zo hygiënisch is?

Daarnaast worden de leerlingen ook niet veel bekritiseerd door docenten. Het geven van een zes als cijfer wordt als zeer slecht ervaren. De docenten zijn al gauw bang dat de ouders hier niet mee eens zijn. Dit proberen ze dan ook te vermijden door de leerlingen niet te moeilijke opdrachten te geven zodat de meeste leerlingen een tien kunnen halen.

Mijn LIO-stage in Amerika is voor mij een hele rijke ervaring geweest waarbij ik veel heb mogen leren. Ik raad het iedereen aan om eens een kijkje te nemen binnen het bewegingsonderwijs in andere culturen.

Schrik alleen niet als een bewegingsdocent met een zak van McDonald's binnenkomt tijdens de lunch, want daar lijkt elke Amerikaan wel mee grootgebracht.

Nederlanders op klompen naar het werk, Amerikanen fast-food bij de lunch...

Marloes Aarsman en Mark Reijling zijn studenten aan de Fontys Sporthogeschool te Sittard en liepen hun LIO-stage in Amerika op 'The Lab School of Washington' in Washington D.C.

De foto's zijn van Mark Reijling

De ingang van de school

